

Paul-ŋum Tugliat Tuyuutaiñ Corinth-aġmiunun

¹ Uvaŋa Paul, aasriiñ uqqiraqtigigaŋa Jesus Christ-ŋum pisulhagun Agaayyutim. Aglaktuŋa ilipsitñun ukpiqtuanjuruunanun Corinth-mi suli ukpiqtuanjuruapayaanun iñuuniaqtuanun nunañani Achaia-m. Uvvaasriiñ Timothy aniqatvut uvamniittuq.

² Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ Atannapta ihuaqqutisrimaallaŋniaglisi suli tutqiksillusri.

Paul-ŋum Quyagaa Agaayyun

³ Quyanaqtuq Agaayyun Aapagikkaŋa atannapta Jesus Christ-ŋum. Ilaa aapauruq ilunŋuksriruaq uvaptiknik suli Agaayyutaupluni araaqtuiñhiñaanjuruuaq uvaptiknik.

⁴ Araaqtuqtigigikput iluqaitñi ihuilliuġutigikkaptikni, uvagutsuli araaqtuiyu-miñaqsipluta tamatkuniŋa ihuilliuġutiqaqtuanik taavrumiŋa araaqtuutmik akuqtuaġikkaptiknik Agaayyutmiñ.

⁵ Ilumun nagliksaallapiaqtugut savautri'apta Christ-mik. Taatnatuntuuq arauttutiqaqtugut atqunapiaq Christ-kun.

⁶ Ihuilliuġaluannapta tusraayugaagiksuaq pisigiplugu, Agaayyutim araksimaagaaasri uvaptigun an-nautisukhusri killiqihipsitñiñ. Arakkau'apta arau-tiqaġniaqmirusuuaq akuqtuġupsiuŋ anuqsrulikun atunim ihuilliuġutiqiq uvagut iglutukkaptiknik.

7 Nigiugaġikkaqput ilipsigun payanaitchuq. Ilisimagikput nagliksaagñigupsi uvaptiktun Agaayyutim arauttutiqaqtinniaġaasri uvaptiktun.

8 Aniqatiumaan, nalutqungitchiptigiñ ihuilliuqtitauħaptigun nunanani Asia-m. Ihuilliuqtitauvagitluta qaaniqlugu iglutuħiksraqput nalupqigiliutipluguunniñ iñuutilaaksraqput.

9 Ilitchuġigaluagikput tikiummiñasugalugu tuqquviksraqput, aglaan taamna atuumaruq tunnatqungitluta uvaptiknun aglaan Agaayyutmun anjpkaitlaruamun tuqunaruanik.

10 Tuquruksraġuġaluaqapta ilaan annautimagaatigut, aasriñ annautriñiapiaqtuq uvaptiknik; aa, nalupqisruutigingitchikput ilaanun annautisrimaakiksraqput.

11 Ilipsi ikayuqtuksraurusri injiqsruutiluta. Tarrali iñugiaktuat iñuich quyyatiksraqaġisirut Agaayyutim aatchuutaagun qaisauruakun uvaptiknun kiuplugich injiqsruħhat iñugiaktuat iñuich.

Paul-ħum Simmigñiġaa Sivunniugutini

12 Quviasruutigigikput una suli qauġrimmaagiuutillautapta uqautigaatigut uuma ilumutuutilaanani, savaagigivut nanipayaaq suli pakma ilipsitñi ipqilikon suli ilumutuulikun Agaayyutmiqnisauruakun. Tunngitchugut puqjutaatnun iñuich aglaan tunjarugut Agaayyutim ihuaqqutripluni ikayuutaanun.

13 Tarra tuyuutivut agliqiaġikkasri kanjqsitñaitchuanungitchut; kinnisungitchipsigiñ uqagikkaptigun. Nigiugaġigiga kanjqsitħasriħiksraqsi ilaatnigun,

14 takku kanıqsıtılasrılaurağaluaqmigiksi-samma pakma. İlaatnimi nanğautiqatlaniağiptigut suli nanğagısipmigiptigiñ uvluani Atannapta Jesus.

15 Nalupqisruutiqanğitchuņa taavrumiņa. Taatnamik tikiqattaaqqaagukkipsi, piqaquplusri ikayuusriamik tapillugik quviasruutmiglu.

16 Tikiqattaagukkipsi apqusrağuma sivutmunlu nunaņanun Macedonia-m utitmunlu nunaņaniñ Macedonia-m, ilipsitñun itqanaiyautitqupluņa iglaukısramnun Judea-mun.

17 Taatna piyumakama, isrummitqi-gaqtaunıunıqıqı? Isrumavaluktusriunniñ sivunniğagısrugaluņa iñuņisun nunam, aņņaqqağluņa tarani suli naagaaqtuaqsılıuņa.

18 Agaayyun tuniqsımaruq uqagıkkagmıgun. Taatnatuntuuq uqautivut ilipsitñun nalupqınaitchaqtut. Agaayyutim ilısımagai isrummitqıtılaisılaaqputlu uqautıgıkkavutlu.

19 Atakkii Silas-lu Timothy-lu uvaņalu quliaqtuağutıgıgıqput İğñiņa Agaayyutim, Jesus Christ, ilipsitñun. İlaa ingıitchut iñuktun piñğıgaqtuatun aņıqqaahuni, aglaan ilaan pisuğaa uqautıgıkkani savaaniğniplugu. Agaayyutim aņıgutımagaatıgıt pisıgıplugu Christ-ıum savaaņa uvaptıknun.

20 İluqaitñıkkii akiqsruutai Agaayyutim atuumapkağniğai Christ-kun. Taatnağhuta nipliutıgısrugıqput Amen sumıpayaaq iñuum kamaksruqmauņ Agaayyutim savaagıkkana Christ-kun.

21 Agaayyutim nappaqutaupkağıgıaatıgıt ilipsılu Christ-kun, suli uqsruqtıqhuta savaktautqupluta,

²² nalunaitɯtaliqhuta pigiliutipiaqhuta inmiñun aasriiñ iliplugu Irrutchiñi uummatiptiknun nalupqisruutigingiqɯgu ilaanun pigitilaaptiknik.

²³ Aggigukkaluanɯɯaɯmaunniiñ Corinth-mun aggiñgitchuɯa. Agaayyun ilisimaruq ilumutuulhanik uqaɯikkagma ilipsitñun. Utingitchuɯa Corinth-mun atniummatiaqungitɯsri.

²⁴ Atanniqsungitchipsigiñ ukpiqsriɯipsigun, aglaan savaqatigisrukkipsi quviasruutiqaquplusri, atakkii ilisimarugut nalupqisruutiqaɯgisilaapsitñik ukpiqsriɯipsigun.

2

¹ Sivunniqsuɯa utlatqigungitɯsri aliatchaktitchaktuagusri.

² Aliatchaktisrimanigupsi kia quviasraaɯniaqpaɯa avataagun ilipsi isrumatuyaaktitapsi.

³ Aglaktuɯa pisigiplugu taamna, utlakkupsi aliatchaktitqungitɯɯa ilipsitñun quviasraaqtiksramnun. Nalupqisruutigingitchiga quviasruutipkun quviatchaktinniaqtilaaqsi.

⁴ Aglakama ilipsitñun iɯuilliuɯlapiagataqtuɯa isrumatuyaakɯuɯa uummatimni qianɯaɯma. Aliatchaungitchipsi aglaan ilisimatqugipsi atqunapiaq piqpakstriɯiga ilipsitñik.

Natqigutriɯiq Killiqirimun

⁵ Aglaan nallipsi iɯuilliuqtitchiruam isrumaaluktingitchaɯa, aglaan isrumaaluktitkaasri. Iɯuilliuqtitchummataitchipsi itnaqama.

⁶ Taamna iñuk tatapsausriaqaaniktuq. Apainuruq anigutiplusri taamna inillakapsiuɯ.

7 Pakma natqigutiraksragigiksi araaqtuḡlugu taamna iñuk. Taatnaḡupsiuḡ annautiniagigiksi pilguilliullapiahigmiñiñ aasriiñ qapingitchumuugli.

8 Taatnaḡluḡa inḡipsi tuniqsimasriḡaaquplugu piḡpaksriḡiqsi ilaanik.

9 Taavrumuuna aglaktuḡa ilipsitñun, atakkii uukuḡaḡukhusri iḡitchuḡisrukḡuḡa tupiksrisuupma-
gaapsi supayaakun.

10 Natqigutrigupsi taavrumiḡa iñuḡmik, natqigutipmigigaptuuḡ. Aasriiñ qanutchikun natqigutriruksrauniḡuma ilaanun, pakma natqigutigiga pisigiplusri sivuḡaani Christ-ḡum.

11 Natqigutiguptigu taamna iñuk tuuḡaḡ aki-
manianḡitchuḡ sukununniñ uvaptikniñ. Takku nalunḡitmigivut ilaan qanuḡ suraḡautai.

Paul Tutqiksiñḡitchuḡ Troas-mi

12 Tikitñama Troas-mun quliaqtuaḡityaḡlugu tusraayugaagiksuaḡ Christ-kun, Atangum piviksriññiḡaḡa quliaqtuaqupluḡa.

13 Aglaan tutqiksiñḡitchuḡa irrutchipkun, atakkii paqingitḡlugu aniqatiga Titus tarani, tarraasrii aullatqikḡuḡa tarakḡa Macedonia-mun.

Christ Akimmatauruḡ

14 Aglaan quyyan illi Agaayyutmun ataramik akimatriruamun uvaptiknik Christ-kun. Siamitkaatigut tipraḡiksautun napmunliqaa quliaqtuaqupluta tusraayugaallautamik.

15 Atakkii ittugut Agaayyutmun tipraḡiksuatun Christ-kun akunḡatni tamatkua anniqsuumaḡ-
tuat suli tammaummirut.

16 Tamatkununa tammaummiruanun tipiqaq-tugut tuquhigmik, aglaan tamatkununa anniqsu-umaaqtuanun tipiqagtugut inuuhigmik. Kiñaasriin nalliummativa taavrumuna savaamun?

17 Kisiminj tamatkua uvaptiktun ittut quliaqtu-aqtuat pinjuağutaitchuakun ilumutuuruamik Christ-kun sivugaani Agaayyutim. Uvagut ingitchugut inugiaktuatitun quliaqtuaqtuatitun Agaayyutim uqałhanik piññanjiutiginiałhiñağlu.

3

Savaktai Nutaam Sivunniugutim

1 Uqaviksaaqsilgitpisa? Naagaqaa inuqsraqpisa atlatitun inuktitun tuyuutinik akuqtuyunaqsiluta ilipsitñun naaga ilipsitñin?

2 Ilipsi tuyuutaurusri aglausimaruatun uummatiptiknun inupayaanun ilitchugitquplugu agliqitquplugu.

3 Aasrii atlanjuqtauruatigun inuutchipsigun ilisimanaqtitkiksi tuyuutauiqsi Christ-miñ aglaagikkaqput. Taapkua tuyuutit aglaanungitchut aglautmik aglaan Irrusriagun inuuruam Agaayyutim, aglaanungitłuni aglagviksramun piliamun uyaganmiñ aglaan uummatipsitñun.

4 Nalupqisruutigingillapiagivut tamatkua tumigiplugu Christ sivugaani Agaayyutim.

5 Itnautigingitchikput savatlanilugu tamanna savaaq uvaptiknik, aglaan piqaqtirrutaagun Agaayyutim.

6 Ilaan piqaqtitkaatigut savautritqupluta nutaakun sivunniutmigun. Taamna nutauruaq sivunniugun ingitchuq utuqqauruatun

sivunniugutitun aglausimaruatun uyagaŋmun suli tuqupkairaqtuatun kisupayaanik tupiksriñgitchuanik. Agaayyutim nutauruaq sivunniugutaa qaitchiraqtuq iñuukigmik Ipqitchuakun Irrutchikun.

⁷⁻⁸ Utuqqauruaq maligutaksraq titiqtuqsimaruq aglaatigun uyagaŋmun, aasrii Agaayyutim qaumanga sagviqsuq qaitñamion Moses-mun. Kigiñaŋa Moses-ŋum qaummagikpagitluni Israel-aagmiut qinilguitchaat, aglaan taamna qaumaniq aquvatigun piiqsuq. Maligutaksraq tuqupkaisuuruaq qaummagillapiaqman qanutunkiaq qaummagitlukkisiva maatna savautriñiq Ipqitchuakun Irrutchikun?

⁹ Uvvaasiiñ utuqqaqtaq sivunniugun tikiutriruaq tuqputaksraqutmik iñuñnun kamanautiqagñiqpan, qanutunkiaq kamanautiqatlukkisiva nutaaq sivunniugun tikiutriruaq nalaunñasripkaiñigmik iñuñnun?

¹⁰ Aasriisuli nutauruaq sivunniugun kamanatlullapiaqtuq utuqqauruamiñ sivunniugutmiñ. Taatnamik utuqqauruaq sivunniugun kamanautiqangigñiqsuq.

¹¹ Taimña utuqqauruaq sivunniugun tikitchaluaqtuq qaumaniqpaurakun piiqsuq, aglaan nutauruaq sivunniugun itchağataqtuq kamanautiqatlullapiaqtuq.

¹² Taatnamik pigikaptigu taatnasriq nigiuğaq iq-sisailapiaqtugut quliaqtuakiksraptingun.

¹³ Moses-tun ingitchugut. Taalutchiñigaa kigiñani uqautri'ami Israel-aagmiunun takku tautuqungitlugu qaumangum piigñiañhanunaglaan.

¹⁴ Aglaan kañiqsitlaisimarut isrummatmiktigun

siqquqsipkaqlugich. Uvluvanunaglaan irinjich taalutaqaqtutsuli agliqipmata makpiġaanjĩĩn utuqqaich sivunniugutauruat, takku kisimi Christ-ŋum taalutaq piitlagaa.

15 Uvluvanunaglaan agliqipmata maligutaksramik Moses-ŋum aglaanjanik isrumanjich taalutaqaqtutsuli.

16 Aglaan iñuk mumikami Ataniġmun kanjqsisuuruq taalutaiqsitmatun.

17 Taimña Atanġuruaq pakma Irrusriuruq, aasrii naniitman taamma Irrusriana Atanġum ittuq patchisairvik.

18 Tarraasrii uvagut taalutaiqsittuani qiñigikput kamanautaa Atanġum. Atlanġuġuqsaiñaqtugut ilitlasripluta ilaatun, suli Atanġum Irrusrian ilisaiñaqtitkaatigut ilaatun akiġuktitlasriplugu kamanautaa Atanġum.

4

Akisuruat Suurat Utkusriġiani Qikumiñ

1 Agaayyutim qaitchigaatigut savautriġimik quliaqtuaqupluta naglikkutaagun. Taatnamik nikatchaktanġitchugut.

2 Tununjanikkivut iriraqtuutitlu kanġunaqtuatlu. Pisaasruġmigautaitchugut. Anġalanġitchikput uqalġha Agaayyutim kinnitñinġaġutigilugu. Taatna pitġaitchugut. Iisauttutigigikput ilumutuuruuq kanjqsinaqsiplugu, sivuġaani Agaayyutim pipmatun. Isrummatmikni ilisimagaat ilumutuutillaaput.

³ Tusraayugaagiksuaq uqagikkaqput iriqsimakpan, iriqsimalhiñaqtuq tamatkununa tammaummiruanun.

⁴ Tuungaum anjalatchiruam marrumiña nunamik qiñitlaiqsitkai ukpiqsriñgitchuat kaniqsipkatlaiqługillu tusraayugaagiksuamik, aasriiñ ayaupkaqtitauruatun ittit. Ilaan tautuquñitkai kamanautaanik Christ-ñum atrigikkaña Agaayyutim.

⁵ Quliaqtuağitlaitchikput uvaptiknik, aglaan quliaqtuağigikput Jesus Christ Atanguniplugu, aasrii savaktigigiptigut Jesus pisigiplugu.

⁶ Agaayyun niqliqsimaruq, “Qauma qauli taaqtuamiñ.” Aasrii qaggutigai uummativut qaitchikamisigut qaumamik ilitchuğitqupluta kamanautaanik Agaayyutim qiñiqapta kigiñañanik Christ-ñum.

⁷ Aglaan Agaayyun qaitchiruq tusraayugaallautamik Christ-kun uvaptiknun iñuñhiñauruanun, atriplugu iñuich tuvvaqsiraqtut akisuruanik suuranik ilulilianun qikumiñ. Iñupayaaq qiñiqtaksrağigaa taamna kamañaqtuaq sanñi uvaptikniittuaq agaayyutmiqnisautilañanik, uvaptikniñ pisunaqani. ⁸ Iñuilliuqtitaugaluagupta qanusripayaakun akiilipkaqtatlaitchugut, qanuğviiqsitaugaluagupta nikaliğatlaitchugut,

⁹ nagliksaaqtitaugaluagupta Agaayyutim suksraatlaitchaagut; atniaqsiugaluagupta tuqqutaungitçugut.

¹⁰ Ataramik anayanniuqtuağaluagtugut iñuich tuqqutchukmatigut Jesus-tun aasrii tautuñnaqsitquplugu iñuulha Jesus-ñum timiptigun.

¹¹ Iñuuniałłaptikni ataramik anayanniuq-

tuaqhuta tuqqutaułıgmun pisigiplugu Jesus, taututlatquplugu inuuruanuħa Jesus-ınum uumuuna tuquraęaqtuakun timiptigun.

¹² Anayanniuqtuaqtugut tuqułıgmıñ pisigiplugu quliaqtuałıqput piqaquplusri isruitchuamik iñuulıgmik.

¹³ Aglausimaruaq Agaayyutim uqaħhani, “Uqaęaqtugut takku ukpiqsriħapiaqhuta.” Taavrumuuna irrusriagun ukpiqsriħhum uqaęaqtuguttuuq ukpiqsriħluta.

¹⁴ İlitchuęiplugu Agaayyun anıpkairuaq Atanıgmik Jesus-mik, ilaan anıpkasıpmigaatıguttuuq Jesus-tun, agıutıluta piqatıgilusri sıvuęaanun Agaayyutim.

¹⁵ İluęaan tamanna ięlutukkaęa ikayuutigisigiksi. İñugiaksilaaqhutiñ iñuich tusraarut ihuaqutaagun Agaayyutim aasriıli iñugiaktuat iñuich quyagillapiagnaęaat piqutigiplugu kamanautaa Agaayyutim.

Iñuunialıq Ukpiqsriħikun

¹⁶ Nalupqiginęitlugu tamanna nikalıęanıchtugut. Timivut piunęitmukkaluaqtuq irrutchiqput nutaqtıkkauruq uvlugaęıman.

¹⁷ Tamatkua ihuılliugutivut pakma sıvikisuurami ihıñaqtut. İtqanaiyagaatıgıt akuqtuquplugich Agaayyutim kamanagnaıqsrat isuksraitlutıñ quviananı nakuutlullapiaqtuat ihuılliugutıptikniñ.

¹⁸ Qiñıqtuiñanıchtıvut sut qiñıtlakkavut aglaan sut qiñıtlaisavut; atakkii sut qiñıgnaqtuat piıgñaqtut, aasrii qiñıgnaitchuat taimuņa inniaqtut.

5

1 Iļisimagikput palapkaaqpūt irvigikkaqpūt marrumani nunami piungiqpan, taamnaami timikput, kiñuniksraqaǵniaqtugut Agaayyutmi, iñiqtaungitchuamik argaᅇmik, isuksraitchuamik qilaᅇmi.

2 Pakma imᅇiqtauliǵuurugut, inuǵrugiplugu timinitqiguta pakmakᅇaqtauruamik atrilugu atnuǵaatchiaqmatun.

3 Atnuǵaakkaugisirugut timimik nutaamik atnuǵailaagumiñaiǵuta.

4 Iñuunᅇapta uumani palapkaǵmi iñuñhiñaupluta, imᅇiqtauliǵuurugut uqumailliuǵutiqaqhuta. Tuquyummataitkalu-aqhuta aglaan itchumiisugut nutaami timimi pakmakᅇaqtauruamiñ. Atuummikpan tuquyumiñaqtuatimi simmiǵisiruq tuquyumiñaitchuamik iñuuliǵmik.

5 Agaayyutim itqanaiyaǵaatigut taivrumuᅇa. Ilaan nalupqinainanikkaa uvaptiknun taatniinniaᅇha aatchuqamisigut Irrutchiǵmiñik.

6 Taatnamik qapiᅇᅇataitchuurugut. Iļisimagikput iñuuniaᅇaptikni uumani timimi piisaallaᅇiqput Ataniǵmiñ.

7 Atakkii iñuuniaqtugut ukpiqsriᅇikun qiñingitchaluanᅇapta ilaanik.

8 Qapiᅇᅇataitchugut, aglaan piitchu-mallapiaqtugut timigikkaptikñiñ aasrii aᅇilaqsimaqatigisiruliᅇlugu Ataniq.

9 Taatnaqhuta sivunniutigigikput quyal-isukᅇugu, iñuugaluǵupta maani timiptikni naagaqaa taiñani piigaluǵupta timimiñ.

10 Iluqata sivugañiutiruksraurugut aqup-piutaqpananun Christ-ñum atanguruam. Atausriuttaagutin iñuich akuqtuigisirut nakuuruamik naagaqaa pigiitchuamik maligullugu savaagikkaqtin iñuunñagmin timigikkagmiktigun nunami.

Savautriraut Ilauraagiliutigipkakkauñikun

11 Uvva ilitchugimagikput tatamnaqtılaaña Atangum. Taatnaqhuta pitchuksaagivut iñuich akuqtuitquplugich ilumutuuruamik. Agaayyutim ilisimagaa qanusriutilaapiaqput. Taatnatuntuuq niñigugagigaa ilitchuqsrianiqisi taavrumiña qauğrimmaagiutillautapsigun.

12 Piñiangitchugut akuqtuyunaqsitqigukhuta ilipsitñun. Aglaan kiggutiksraqaagupsi tamatkunuja kamagitqusraaħhiñaqtuanun qiñignaqtuakun, suksraqangitchuanun uummat-miutağmikhnik.

13 Uqautigikpatigut qauğrimmaagiiññiluta piqutigigaa Agaayyutim, aglaan qauğrimmaaginñigupta piqutigilhiñağipsi.

14 Piqpaksriħhan Christ-ñum añalatkaatigut, atakkii ilisimagikput nalupqinaiqługu atausriq tuquruuq piqutigiplugich iluqaisa iñuich. Taatnamik iluqatin tuqupmiraqtut.

15 Ilaa tuquruq pisigiplugich iñupayaurat, aasriiñ tamatkua iñuuruat inmiktigulhiñaq iñuutqunğiqługich aglaan ilaanun tuqqutrirua-mun iñupayaanik aasrii añipkakkaupluni tuquħiğmiñ.

16 Tarra uvakñaniñaglaan isrummatiqangiqsugut iñunmik ilaan qaalhiñañagun nunam iñuisun. Qaanıqsuami isrummatigigaluaqmisaqput

Christ iñuñhiñauniplugu, aglaan pakma isrummatigingigikput taatna.

17 Taatnamik kiñapayaaq pigiliutipkaqtuaq Christ-mun nutaagugaqtuq. Iñgruanji piqsut. Iñuunialiqsuq nutaakun.

18 Iluqatinj tamatkua aggiqsut Agaayyutmiñ. Agaayyutim ilauraaliutipkağaatigut inmiñun Jesus Christ-kun, aasriiñ aatchuqhuta savaamik quliaqtuağitquplugu ilaan ilauraaliutipkağisiñiplugich iñuich inmiñun.

19 Uvvaami itnautigigiga, Agaayyutim ilauraaliutipkağai nunam iñui inmiñun Christ-kun, patchisiqutingiqługich navguutinjisigun. Aasriiñ quliaqtuağitqugaatigut iñuich qinuiññaksriññiplugich Christ-kun.

20 Taatnaqhuta uqqiraqtaurugut pisigiplugu Christ. Agaayyutim atugaatigut uqautitqulusri. Injigipiagipsi pisigiplugu Christ, itnaqhuni, “Ilauraaliutitqigitchi Agaayyutmun.”

21 Agaayyutim Christ killuutailaapiaq irrutiginigaa killuqsagtautun pisigipluta. Taamna nalaunnasripkakkaurugut Agaayyutmi.

6

1 Uvagut savaqatigiñhaptikni Agaayyutmi injigipsi akuqtuqungitlugu Agaayyutim iluaqquataa suunillağuglugu.

2 Atakkii ilaa niqliqsuq aglausimarunami uqağigmi,

“Piviksraq nalautitman tusraagipsi.

Annigsugviksraq tikitman ikayugipsi.” *Isaiah 49:8*

Uvva pakma Agaayyutim akuqtuiviksram uvap-tiknik nalautittuq. Uvlua anniqsuǵviksram pakma tikitchuq.

³ Kisumununniiñ iñuᅇmun patchisiqutitqunǵitchugut killukuagñipluta savaaqalıptikni. Taatnamik inillaiñǵitchugut putukkisautiksraᅇanik iñuum apqutiksraᅇani.

⁴ Aglaan suraǵalıpayaaptigun qıñıqtittugut savaktaupluta Agaayyutmun iǵlutuiᅇlikunlu, iᅇuillıuǵutıkunlu, akiyalgunaitchuatıgunlu, sakiqnaqtuatıgunlu,

⁵ ipıǵaqtuqsiuᅇlikunlu, isiqtaulıkunlu, aᅇalaǵluksıuᅇlikunlu, sakuuᅇlikunlu, sıñıguiqsaunǵıᅇlikunlu, niǵısuᅇnakunlu.

⁶ Qıñıqtıtkıput ipqıᅇlikunlu, iᅇısımaᅇlikunlu Agaayyutmik, anuqsruᅇlikunlu, iᅇuaqqutriᅇlikunlu, Ipqıchuakun Irrutchıkunlu, iᅇlumutun piqpaksrıᅇlikunlu,

⁷ uqaqalıkunlu iᅇlumutuuruamik, suli saᅇᅇıaǵun Agaayyutim. Aᅇıyautıqatıᅇa tuǵluagıplugulu nalaunᅇaruᅇalıkun.

⁸ Qıñıqtıtkıput kamagıkkaulıkunlu, kanᅇutçaktıtaulıkunlu, uqagıtçıuᅇlikunlu pigı-itçuakun nakuuruakunlu. Saglutunıǵakkaupluta uqagıalanᅇapta iᅇlumutuuruamik,

⁹ nalunaqtuatun iᅇıpluta iᅇısımanaǵalanᅇapta, tuquaqsıruatun iᅇıpluta iñuusruǵaǵalanᅇapta, anasrıñıuqsaqsiugalanᅇapta tuqqutaunǵıitchugut,

¹⁰ ısrumaaluktıtaugalanᅇapta quviasruǵaqtugut, inuqsralıuqtuatun iᅇıpluta umıalıǵuqtıtçı-galanᅇapta iñıǵıaktıanık, sııllıuqtuatun iᅇıpluta piqagıalanᅇapta supayaamik.

11 Aatai ilauraamaanj Corinth-mi, nunummisingitchipsi uqautriksraptiknik ilipsitñun. Uumnativut anmagivut ilipsitñun.

12 Piqpakstrihquput ilipsitñik inuqtuum-mangitchuq. Aglaan piqpakstrihisi uvaptiknik inuqtuummasriruq.

13 Aglaan pakma anmaqsigik uummatisri uvaptiknun. Uqautigipsi uvaña ililgaagiruatun iliplusri.

Agaayyuvikpana Inuuruam Agaayyutim

14 Piqasriqsuutinasri ukpiqsriñgitchuatigun takku nalaunjarualiglu killiqihiglu piqatigiilguitchuk. Qaumaruaqtuq piqatigal-guitmiuq taaqtuamik.

15 Qanuğutik atausriñjuğumiñaqpak Christ-lu Belial-lu (itnautauruaq tuungamik)? Qanuğutik ukpiqsriruaq piqasriqsuutiyumiñaqpa ukpiqsriñgitchuakun?

16 Agaayyutim agaayyuvikpana piqasriutiyumiñaitchuq aanguanitñik. Agaayyuvikpagigaa-tigutkii inuuruam Agaayyutim, ilaan niplihhatun, “Irviginiagitka ilinich inuuniaqatigilugillu.

Agaayyutiginiagaatna, sulil inich inuginiagitka.

17 Taamna pisigilugu, piigitchi akungatniñ, avittitchi ilinjitniñ, nipliqsuq Ataniq.

Ilaksiatinasri qaayugnaqtuaniñ.

Taatnağupsi akuqtugisigipsi. *Isaiah 52:11;*

Ezekiel 20:34, 41

18 Aapagigisigipsitna aasriiñ igñigigisigipsi panig-ilusrilu,

nipliqsuq Ataniq Sanjipayaaqaqtuaq.”

2

Samuel 7:14

7

1 Piqqagikkamaan, piqaǵniqapta tamatkuniña akiqsruutauruanik ipqiqaqta uvaptiknik qaayuǵnaqtuapayaamiñ timiptigun irrutchip-tigunlu. Quyalilakput Agaayyun supayaakun atakkii taluǵigikput.

Paul Quviasruktuq

2 Anmautitigut uummatipsigun. Atniangitchivut iñuich. Killukuaqtitchiñgitchugut iñuñnik. Ivayaqtuiñgitmiugut kisumikunniñ iñuñmik.

3 Uqautigingitchiga taamna patchisigisugusri. Takku uvvaqammiq uqautimagipsi piqqaginipusri uummatiptikniñ. Piqatigiiksuguk iñuullaptikni unniiñ tuquullaptikni.

4 Nalupqisruutigingipiagipsi. Pikkutigipiagipsi. Arautiqallapiaqtuña. Iluqaagun ihuilliuqutiptigun quviasrullapiaqtuña.

5 Tikiñjanikaptaunniñ Macedonia-mun iñiqtuqsiñgitchugut. Ihuilliuqtitaurugut qanusripayaakun—nagliksaqtitluta ukpiqsriñgitchuanun iqsipkaqhutalu qamuuna.

6 Aglaan Agaayyutim arakliguuruam tamatkuniña nikatchaktitauruanik tutqiksipkaǵaatigut Titus aggiqman.

7 Arakkaurugut agǵihagun suli arausri-aqalḥagun ilipsitñiñ. Ilaan uqautigaatigut kimmutiqallapsigun tautugukḥuña, aliasruutiqallapsigunlu suli piyummatiqallapsigun uvamnik. Taatnaqḥuña quviasrutluktuña pakma sivuanigñiñ.

8 Aglaktigun tuyuutipkun isrumaalutchaktitkaluaǵniqapsi, nunuurautig-

ingitchiga. Saiñgisuutiligaluagiga tuyuutma iluilliuqtitauraallañniqmasri.

⁹ Tarraasrii quviasruutigingitchaluağiga alianniulipsigun, aglaan quviasruktuņa isrumaalullapsi simmigñiqmasri. Alianniulipsi pisulignigaa Agaayyutim ilipsitñun. Uvagut atniangitchipsi sukununniiñ.

¹⁰ Alianniugtuni Agaayyutikun isrummitqik-sitchiraqtuq iñuum anniqsuliksranaun. Taamna nunurautaitchuq. Aglaan alianaja nunam tiki-utriraqtuq tuquligmik.

¹¹ Alianniugtusri nalautlugu alian-niugutigitqukkana Agaayyutim. Taavruma pilipkağagigaasri nalupqigingiqsitlugu killukuangisilaaqsi, uumigiliqsitlugu killuq, iqsigipkaqlugu, inugrugiliutipkaqlugu ikayuutihksraga, isrummiqsitlusriunniñ anasriñjuqsatlasriplugu taamna killuliqiruaq. Qanusripayaakun tautuktikiksi patchisaungiqsi tamatkunuuna savaapsigun.

¹² Tarraasriiñ tuyuqtuņa aglaamnik pisigisruņaqnagu taamna iñuk killukuaqtuaq naagaunniñ iñuk atniummiruaq, aglaan sivugaani Agaayyutim ilitchuqnaqugiga qanutun piqpaksriqahiqsi uvaptiknik.

¹³ Taatnaqhuta taavrumuuna arakkiptigut. Aasriiñ kisan arausriaqput, aglaanlu quviatchallapiaqtugut Titus quviasruñniqman, atakkii irrutchiğmigun nutaqtikkaupluni iluqapsitniñ.

¹⁴ Takku nangagipsi supayaatigun ilaanun, aasriiñ qapinapkangitchipsitņa. Uqautigikkavut supayaat ilipsitñun ilumutuurut, aasriiñ

taatnatun nangautigikkavut ilipsigun Titus-mun ilumutuuruuttuq.

¹⁵ Aasrii ilaan piqqagiliutillapiapsaaḡaasri itqaqamiuḡ tupiksriyummatiqaliqsi, suli pagla'apsiuḡ kamaksriḡikunlu taluqsriḡikunlu.

¹⁶ Quviasruutigillapiaḡiga nalupqisruutaiqama ilipsigun supayaakun.

8

Ukpiqtuanḡuruat Aatchuiḡhat

¹ Uvvaasriiḡ aniqatiut, ilitchuqsritqugipsi iḡuaqqutrisaanik Agaayyutim qaisaḡanik ukpiqtuanḡuruanun Macedonia-mi.

² Iḡuilliuqpauraḡaluanḡaḡmin inuqsriul-lapiaḡaluaqhutiḡlu quviatchauḡillapiaqtut, taatnaqhutiḡaasiḡiḡ tiggummataipiḡniqsut suuramiknik.

³ Piyumiḡaqtutilaḡmikni aatchuḡuurut, sipitluguunniḡiḡ uqautigaluaqtitnatiḡ. Uqagiyumiḡaḡiga taamna.

⁴ Uqapsaaqtuiḡaḡaatigut ikayuutitlasris-rukhutiḡ savaakun Agaayyutim iḡuiḡiḡ.

⁵ Aatchuutiqaqtut niḡiugḡingisaptigun, sivulliu-plugu qaitḡutiḡ iḡmiknik Agaayyutmun uvaptik-nunlu Agaayyutim pisulḡhagun.

⁶ Uvvaasriiḡ tiliugḡikput Titus aullaḡniḡaniksiḡapmauḡ naatchaqtuaquplugu taamna savaallautaq akunnapsitḡiḡ.

⁷ Aasriiḡ pillautagḡniqapsi supayaakun—ukpiqsriḡikunlu, uqautriḡapsigunlu,

ilisimałikunlu, piyummatiqalukunlu, piq-paksriłapsigunlu uvaptiknik—taatnamik tigummataitqugipsi aatchuiłikun.

⁸ Tiliuqlinğitchuna aatchuqulusri. Uuk-tuağukkiga piqpaksriłiqsi ilumutuupiaqmanaan aatchuğummatiqalipsigun,

⁹ takku ilitchuğigiksi ihuaqqutrisaa Atannapta Jesus Christ-ñum. Sumik ayuqsranğitchaluaqhuni, piqutigiplusri unitchai umialgutini ikayuğiaqhusri inuqsriulhagun.

¹⁰ Uvva uqautigisrukkiga aatchuiłipsigun. Nakuutlukkayaqtuq ilipsitñi naatchupsiuñ aullağniikkaqsi ukiutqik, takku sivulliuplusri aatchuiłikunlu piyummatiqalukunlu.

¹¹ Kiikaa, naatchiuñ naanniałhanunaglaan aullağniikkaqsi uqiutqik piyummatiqaqapsi, aatchuğusri pisuqtilaapsitñi pigikkapsitñiñ.

¹² Aatchuğupsi piyummatipsigun taamna aatchuun akuqtuyunaqtuq Agaayyutmi. Agaayyutim aatchuitqugaasri pigikkapsitñiñ, aasriiñ pigingisapsitñiñ.

¹³ Nunurisunğitchipsi aatchuiłiğmun qağavriuraaqtillugich atlat aatchuiłikun.

¹⁴ Pakma sippakuuqtuaqtusri. Taatnamik ikayuyumiñaqtusri inuqsraqtuanik. Aquvatigunli sippakuuqtualigumin ikayuğisigaasripsuuq inuqsraliğupsi. Iñupayaagli piqağumuuq inuğikkağmiñik.

¹⁵ Aglausimaruatun uqaliğni itna, “Iñuk katitchivaalłaktuaq sippakuutlaitchuq, aasriiñ iñuk katitchivaalłanğitchuaq inuqsraqanğitchuq.”

Titus Piqatinılu

16 Quyagigiga Agaayyun qaitchiruaq Titus-mun piyummatmik piyummatigikkaptun ilipsitñun.

17 Iłumutun Titus-ñum akuqtugaa pitchuk-saagutvut. Utlagupiağatağasri. Sivunniqsuq taavrumiña inmiñik.

18 Tuyuqaqmiugut aniqatmik piqasriqlugu nangautiqaqtuamik iluqaitñi ukpiqtuanjuruani quliaqtualhagun tusraayugaagiksuumik.

19 Aasriisuli, ukpiqtuanjuruat piksraqtaaginigaat iglauqatigitqupluta ilaanun tikiutiguptiginj taap-kua aatchuutit maniich. Savaqałhaptigun taavru-muuna kamasrugikput Atanguruaq Agaayyun aas-riiñ ilisimanaqsiplugu ikayuiyumalıqput.

20 Qaunatqiağiguktugut kisumununniñ inñmun pasritqungitłuta analałhaptigun taapkunija mikturuanik aatchuutininik.

21 Piyummatiqagtugut nalaunñaruakun, kisian Atanguruam qiñilhani ingitchuaq aglaantuuq qiñilhatni inñuich.

22 Piqasriqhutik taapkuak inñuk tuyuqaqmi-uguttuuq aniqatiptiknik. Uuktuağaluaqaptigu akulaiqlugu ilitchuğigikput ukpiğnaqtuanutilaana. Pakma piyummatinipsaaqtuq ukpiğiliutipiaqhusri.

23 Nallipsi apiqsruutigikpaun Titus, piqatigigiga savaqatigiplugu ikayuiłhaptikni ilipsitñik. Nal-lipsipsuuq apiqsruutigikpagik atlak aniqatiuvuk, uqqiraqtigigaik ukpiqtuanjuruat, aasriiñ kamas-rugaak kamanautaa Christ-ñum.

24 Taatnamik qiñiqititchumagiksi ukpiq-tuanjuruapayaanun piqpaksripialiqsi uqqiraqtinik suli nalaunñalha nangaqapsi taapkununa.

9

Iłirat Ukpiqtuaqatinun

¹ Iłitchuğigiga aglaktuksraunğisilaağa uumuuna aatchuutitigun pisigilugich Agaayyutim iñui.

² Atakkii ilisimagiga ikayuiyumalıqsi. Uqautigillautaqsimagipsi ukpiqtuanıruanun Macedonia-mi ilipsi ukpiqtuanıruasii Achaia-mi itqaniağniłusri aatchuutilaapsigun uqiutqik. Piyumalaahipsigun iñugiaktuat aıalataurur aatchuisukhutiı.

³ Aasriiñ aullaqtitkitka aniqatiuvut. Itqanaitqugipsi aatchuiłiksrapısigun. Uqautigillautagıpsi itqanaitkisiñiıplıusri. Aasriiñ taamna piılaanıtqunğitchiga.

⁴ Aasriiñ Macedonia-ğmiut aggiqpata malıglııa ilitchuğigumitruı itqanaiñğisilaaqsi, kannıtchakpiaqtugut, ilipsipsuuq, nalupqinaıqsruutigılaanikmıpkahusrılu uqagillautaqhusrılu.

⁵ Tarra isrummıqsunı aniqatiuvut pitchuksaagukıugich tıktıqıplıusri sıvuani aggiłiksrapta. Ilııısa itqanaiyağisigaat akiqsruutigıkkıaqsi, sulı aatchuğummatıqaqıpsi nunurausruııaqasrı.

⁶ Itqagılgı una, iñuk nautchırriıruaq iñugiapiangıtchuanik nautchiaksranik katıchiñiaqtıq iñugiapiangıtchuanik, aasrıpsuuq iñuk nautchırriıruaq iñugiaktıuanik katıchiñiaqtıq iñugiıallapiaqtıuanik.

⁷ Iñıllaa aatchuğlı sıvunniıtaagun isrummatmi, tigummatıgalıgu pisıııaqanı sulı nunurıkkıausruııaqanı. Agaayyutim piqpagıgaa iñuk aatchuğıuruıaq quvıasrukıuni.

⁸ Aasriiñ Agaayyutim aatchugumiñagaasri sip-illugu inuğikkaqsi, ataramik sippakuuqtualigusri. Aasriiñ aatchuutiksraqatlasrigisirusri savaallau-tapayaanun.

⁹ Aglausimaruatun Agaayyutim uqałhani, “Nunniyuqti siamitmatun, iñuk aatchuiñiqsuq suu-rağmiñik siqñataitłuni inuqsraqtuanun.

Taapkua itqagigisigaat ilaan ihuaqqutaa taimuḡa.” *Psalm 112:9*

¹⁰ Agaayyun aatchuguuruq nautchiaksranik nautchirriiruumun qaqqiamiglu niqiksranik. Taatnatun ilaan iñugiaksiñiağai suurat pigikkasri aasriiḷi aatchuutitlasriyumagiksi atlanun inuqsraqtuanun.

¹¹ Inuqsrangigñiaqtusri supayaakun tigum-mataiḷipsigun. Tarra savaaptigun iñuich quyyatiqağniağaat Agaayyun.

¹² Savaapsi ikayugaluagnigai inuqsriugluqtuat Agaayyutim iñuḡi, aglaan taavrumuunaptuuq iñugiaktuat quyyatiqallapiagniağaat Agaayyun.

¹³ Savaapsigun nalupqinaigñiağiksi ukpiqsriḷiqsi Christ-kun, aasriiḷi iñuich ikayuusriaqaqtuat nangagisigaat Agaayyun tupiksriḷapsigun tusraayugaagiksuamik suli tigummataiḷapsigun ilinjitñun suli iluqañitñun atlanun iñuḡnun.

¹⁴ Aasriiñ iniqsruutiniagaasri piqatigisrukhusri pisigiplugu kamañaqtuaq ihuaqqutaa Agaayyutim qaisaḡa ilipsitñun.

¹⁵ Quyyan illi Agaayyutmun uqautigilgunaitchua-tigun aatchuutaigun.

10

Paul Patchisaiññiruaq Savautriḷiğmiñi

1 Uvaŋa Paul. Injigipsi Christ-ŋum aggaŋaŋiŋmigun piisaanŋiŋmigunlu. Taluqs-raliŋuunigipsitŋa piqatau'ama ilipsitŋi, aglaan piqataunŋitŋama ilipsitŋi taluqsraiŋŋiŋiŋiŋa tuyuqtuutipkun.

2 Nunuriyumiŋaitchipsitŋa taluqsraitqulunja nayuutiguma ilipsitŋi. Sivunniqsunja akililiqsuŋuklugich tamatkua uqaqtuat iŋuuniusriqaŋniŋluta nunam iŋuisun.

3 Iŋuuniagaŋaŋaŋapta timigikkaptigun aŋuyangitichugut nunam iŋuisun.

4 Aŋuyautivut aŋuyautigingitichai nunam iŋuiŋ, aglaan atuŋikput Agaayyutim saŋŋiqpauraŋa akiŋiŋlugich iluqaisa tamatkua akililiqsuutiruat [tusraayugaaŋiksuamun].

5 Piyacquqtaŋivut uqavaaŋutipayaat niaquqtusriŋhatlu iŋuich takku taatnatchich iŋuich sappugutaurut atlanun ilitchuŋikisraŋatniŋ Agaayyutmik. Isummitqiksitkivut iŋuich Agaayyutikun tupiksritlasriŋlugich Christ-mik.

6 Anasriŋuqsaiŋhiŋaŋuqtugut tupiksruu-taitchuanik, ilitchuqsripqauraŋuŋta tupiksriyumaŋipsitŋik ilipsitŋik.

7 Qiŋiŋhiŋaqtusri sunik qaalhiŋakun. Kiŋapayaaq ukpiqsriŋiŋumi piginiluni Christ-ŋum isrummatig-itqigliuŋ. Piginigumi Christ-mun taatnatuntuuq pigipmigaatigut Christ-ŋum.

8 Uqavigaaŋutigillakkaluaŋupkuunniŋ saŋŋiqutiqaŋiq Agaayyutim qaisaŋa uvaptiknun kanŋusruutigiyumiŋaitchiga. Ilaan uvaptiknun ikayuqugaasri makitatlasritquplusri Christ-kun. Taavruma saŋŋiqutiqaŋum piyaacquqtaqtitchu-

miñaitchaasri.

⁹ Iqsisaaḡunḡitchipsi tuyuqtuutipkun.

¹⁰ Iḡanjich iñuich uqagñiqsut, “Tuyuutmiñi uqalguruatun ittuq, aglaan nayuutikami irrusriqaḡuuniqsuq sayaitchuatun, uqautriḡhasuli suilatun itluni.”

¹¹ Taatnatchich iñuich isrummatigilitrun una, aglaan savaaḡisruugivut uqautigikkavutlu aglakkavutlu inḡapta naagaqaa piiñḡapta.

¹² Iḡaliqsuutiyumangitchugut tamatkununa iñunun unniiñ atriliummatiluta uqaguruuanun nakuuniraaqḡutin. Uuktuutiqaḡhiñḡatut inḡmiknun naipiqtuutiḡlutiḡlu. Kaniqsisaiḡiḡtin qñiḡitkaat uuktuutiḡiaqsi'aminḡ avatmun naipiqtuutiḡiaqsi'aminḡlu.

¹³ Uqavigaaḡḡagunḡitchugut uvaptigun aglaan uqaviutiḡiḡhiñḡaugikput savaaksriusriḡput Agaayyutmiñ; taavrumuuna ukpiqsritlasirusri savaaptigun.

¹⁴ Qaanḡaḡautrangitchugut uqaqapta ḡḡaginiḡḡusri savaaptikni. Takku tikiutiḡqqaḡikput tusraayu-gaaḡiksuaq Christ-kun ilipsitñun.

¹⁵ Uqaviutigingitchikput atlat iñuich savaanḡat. Aglaan niḡiugaḡigikput una, ukpiqsriḡiqsi sanḡisikpan siamitlasrigisigikput tusraayu-gaaḡiksuaq avanitchiapsitñun ittuanun.

¹⁶ Quliaḡtuaḡatlasrirugut tusraayugaaḡiksuamik nunaḡqñi atlani. Uqavigaaḡutiḡisrunḡitchikput savaaḡianikkaḡat atlat iñuich nautchiivinḡmikni.

¹⁷ Iñuk uqavigaaḡniaḡumi, uqavigaaḡutiḡaḡli Agaayyutmik kisanik.

¹⁸ Agaayyutim akuqtuumatlaitchaa iñuk uqavi-gaaḡtuaq inḡmiñik nakuuniraaḡhuni aglaan ilaan

akuqtuġisigaa iñuk nakuugikkani.

11

Paul-lu Uqqiraqtinġuaqtuallu

¹ Uvvatuġ Agaayyutikun anuqsrutiaal-
laksitġa kinnanġaaqtuatun itkaluaġniġuma.
Anuqsrutillanġniapiaqsitġa!

² Takku siqñagipiaġipsi Agaayyun
siqñaqsrimpatun ilipsitñik. Atriqaqtusri
ipqitchuatun ilaqtatnikkumaaqtuatun qaiññiakkaptun
atautchimun ilaqtatiksramun, taamna Christ-ġuruq.

³ Nuyuaqqutigipsi isrumma-
tisi qaayuġnaqsiviaqtut suli kil-
lukaġutipkakkauviaqtusri ilumutuuruamiñ
piqpaksrihiġmiñ Christ-mun, atriplugu nimigiaq
kinnitñiktuaq Eve-mik pisaasruġmigautmigun.

⁴ Uvvaami iñuk agġiġuni quliaqtuagaqsikpan
atlamik Jesus-mik quliaqtuagingsaptiknik,
naagaunniñ akuqtuigupsi atlamik Irrutchimik
tusraayugaagiksuamiglu akuqtuagianikkapsitñiñ,
pitchiġiaġisiruatu irrusriqaqtusri.

⁵ Kiñnulliqpiaġunġiñasrugirġa tamatkunakġa
qaukliunasrugiplutinġ uqqiraqtauruaniñ.

⁶ Ilisaqsimaruatu uqaqtaulguitchaluaġuma,
ilismaruġa sumik uqaqtilaamnik. Qiñiqtitkikput
taamna nalupqinaiqġugu ilipsitñun supayaakun.

⁷ Killuqsautauniqpa uvaġnun atmuktiqama
kivigukhusri quliaqtuagñiraġaluġa tusraayu-
gaagiksuanġanik Agaayyutim akiiġaaqġuġa?

⁸ Ivayaqtuiruġa atlaniñ ukpiqtuanġuruaniñ akuq-
tui'ama ikayuutaatnik savautriħiksraptiknun ilip-
sitñik.

9 Nayuutiĥamni ilipsitñi, inuqsriuliqama iluilliuqtitchiñgitchuŋa kisumikunniñ. Aniqatiut aggiqamin Macedonia-miñ qaitchaat inuġikkapayaaġa. Supayaakun akiyausrungitchuŋa ilipsitñun. Qaunatqiaġikkisigiga taamna.

10 Christ uqagupmatun ilumutupiaq taatnatuntuuq uqagipmigiga ilumutuuruuq. Kia-unniñ iñuum nunaŋani Achaia-m nutqaqtitchumiñaitchaa uqavigaagutiqaġiġa quliaqtuaqama akiilaagluŋa.

11 Suvaata quliaqtuaqpiġ akiilaagluŋa? Piġpag-iñiñiiviŋi? Agaayyun ilisimaruq piġpagillapiaqti-laapsitñik.

12 Savaaġikkaga savaaġituiñagisigiga, [amiami quliaqtuaqtuiñagluŋa akiilaagluŋa]. Taavrumuuna nutqaqtitchukkitka tamatkua uqavigaaqtuat savaaqaġniplutiŋ Agaayyutim savaaŋanik, tuvrapiaqġugu uvagut suraġaliqput.

13 Taatnatchich iñuich taŋiġilaakun uqqiraqtaurur. Kinnitñiŋniaġikun savaaqaqtut, qiññaġmikkun atlanġuġuurut iliplutiŋ uqqiraqtaisun Christ-ŋum.

14 Taatnaluasru! Uvvataġku tuunġaq iŋmiñik qiññaŋnikaġuupmiuq israġulgatun qaumam.

15 Taatnamik quviġusruutiksraunġitchuq tuunġaum savaktai qiññaŋnikaqpata nalaunŋaruahum savaktaisun. Isruksrautaat taimanigu nalliusriaqaġisiruq maligullugu savaaŋat.

Paul-ŋum Nagliksaaġutaa Uqqiraqtaupluni

16 Uqautitqiġlapi, isrummatiginasritŋa kinnanaaqtuatun inniŋuŋa. Kinnanaaġnigaluagupsitŋa akuqtuqsitŋa taatna, uqavigaaqtuallakkumuŋali mikiruoramikunniñ.

17 Uqautigikkağa tamanna pitqutig-ingitchaluağaa Atangum Agaayyutim. Uqavigaaqama kinnanaaqtuatun ittuna.

18 Qiñiqługich iñugiaktuat uqavigaağutiqağuułhat nunakñaqtanik sunik, uvanaptuuq uqavigumiñaqmiuna.

19 Takku anuqsrutirağigisri quviagiplugu-unniiñ kinnanaaqtuat, ilipsitñik isrumatunivagillapiaqhusri.

20 Iłatchiguupmusri iñuum savaktaagrugipmasri, aqsaktuaqmasriłu kinniplusri, nunurirağaqmasriłu savautitqupluni, kamañağniraaqman, suk-sraunğiqmasriunniiñ patiktuqmatun kigiñapsigun.

21 Isrumasrugnaqtusriłu sayaitchuanunipluta suli taatnatun aňalatchiñgiñiñipluta. Kanñunağniaqpisa! Kiñapayaaq taluqsraitłuni uqavigaatlapman, taatnatuntuuq piyumiñaqmiuna —uqaguraaqtuñasuli kinnanaaqtuatun.

22 Ilinich Hebrew-ñuniqpat? Uvanaptuuq. Ilinich Israel-aagmiununiqpat? Uvanaptuuq. Kinjuviaginiqpagich Abraham-ñum? Uvanaptuuq.

23 Ilinich savaktigivagich Christ-ñum? Uvanaptuuq, aglaan savaktillautautluktuna ilinjitñiñ—uqagugaaqtuñasuli kinnanaaqtuatun. Savaaqatlukmiuna sakuullapiaqluna, isiq-takatautlukmiuna, ipigaqtuqsipmiuna atqunaq, tuqqutitqayaqtaqluna iñugiaktuami.

24 Tallimaniaglaan ipigaqtuqsiruna Jew-ñuruaniñ, malğukipiani ipigaqsagñigni inullakługu atautchimik.

25 Piñasruniaglaan anaumiksiuruna anautanik, atautchimi miłuqtukkaupluna uyagañnik, piñasruniaglaan umiaqpaiyaqtautipluna, unnuağlu

uvluġlu naaplugik tiktaupluġa taġiumi,

26 akulaiqġugu iglauġlamni navianaq-tuakuaqġuġa uliqpaġniġ tigliġniaqtiniġlu, navianaqtuakuaqġuġa Jew-ġuqatimniġ Jew-ġuġitchuaniġlu, navianaqtuakuaqġuġa nunaqqiġni suviksrailaamiġ taġiumiġlu, navianaqtuakuaqġuġa tamatkunaġa taġiġilaakun aniqatauruaniġ,

27 miġuqtaagugataqġuġa sakiqnaġlu iglutuqġugu, akulaiqġugu siġiktuaġiġuġa, niġisuksiupluġa imiġuksiupluġalu, iġiġiaktuami niqiksrailliūqġuġa, atnuġailliūqġuġa itriġruami.

28 Avataatigun tamatkua sut kigiġniġiġviraġiġiġa uvluġaġipman isrumaaluutiqaġiġa ukpiq-tuaġjuranun.

29 Nalliġsi sayaitman ukpiqsriġiġmigun, uvaġaptuūq ikpigipmiraġiġiġa sayailliūġa. Nalliġsi killuqsaqtitaupman qiniqautisruugitka taatnaqtitchiruat.

30 Uqavigaaqtuksrauguma, uqavi-gaagutiqaġniaqtuġa tamatkuniġa qiġiġitaniġiġik sayairrutma.

31 Agaayyun Aapagikkaġa Atannapta Jesus Christ-ġum, iġiġich kamaksruqtaksraġikkaġat qaġavak taimuġa, ilisimaruq sagluuqtu-angisilaamnik.

32 Damascus-miitnama, kavanaġata umialgum atiqaqtuam Aretas-mik qaunaksriġiqsuġaa nunaqqia Damascus-ġum tigurautqupluġa.

33 Aglaan ikipluġa aguupmaġmun atqaqtitkaatġa igalikun katchimi aasriġniġ annaktitluġa ilaaniġ.

12

Paul-ñum Qiñiquuraañi suli Agaayyutim Sagviqsitanji

¹ Uqavigaaqtuapsaallaktuksrauruña sun-nautigingitchaluanñaan. Aglaan uqautiginiagitka qiñiquuraat sut Atanguruam sagviqsitanji.

² Iļisimagiga añun ittuaq Christ-kun. Akimiaguutailat ukiut pianikmata mayuutrauruq piñayuatnun qilaich. (Timituummaan naagaqaa timailaaqhuni nalugiga, aglaan Agaayyun iļisimaruq.)

³ Suli iļisimagiga taamna añun mayuutrauti-laañanik inaatnun ayuruat. (Timituummaan naagaqaa timailaaqhuni nalugiga, aglaan Agaayyun iļisimaruq.)

⁴ Aasriñ taamna añun aullautikkaukami pakmuña, tusrauruq sunik uqagilgunaitchuanik uqautchimigun, suli iñuum uqautigirak-sragingisanjiñik atlanun.

⁵ Uqavigaagutigiymañagaluagiga pisigilugu taamna iñuk, aglaan uqavigaagumiñaitchuña uvapkun, kisanik sayairrutipkun.

⁶ Aasriñ uqavigaatlagaluaqluña, kinnaqtuatun itchungitluña, uqagnaqtuña iļumun ittuamik. Pakmaaglaan uqangiqsuña taatna. Iļipsitñun isrumagitluqungitchiga avataagun qiñikkaqsi naagaqaa tusraakkaqsi uvamniñ.

⁷ Suli atchiksuaqupluña tamatkunuuna quviq-naqtuatigun sagviqsautigun uvañnun, kakitlagnaq qaisauruq timimnun. Taamna kakitlagnaq uqqi-raqtigigaa tuungaum. Ilaan nañnigaaña kamas-raaqungitluña uvamnik.

8 Piñasruniaglaan ikayuqtisriugaluagtuna Agaayyutmun, taamna pilguirrutiga piiquplugu uvañniñ.

9 Uqautilhiñaña, “Iuaqqutriliga naamaruq ilipnun, takku sanjiga naamasrisuuruq sayailliuqavich.” Taatnamik quyagiliutipsaagiga pilguirrutiga, Christ-ñumli sanjia itchumuqu uvañni.

10 Taatnaqluna Christ piqutigiplugu quvias-ruguuruña sayailliuhigmi, pisaayugautauhigmi, sakiqniuhigmi, nagliqsaaqtitauhigmi, ihuilliuqtitauhigmi, takku sayailliuliqama sayakturuña.

Paul-ñum Isrumaaluutigigai Ukpiqtuanuruat Corinth-mi

11 Uqaqtuna kinnaqtun uqautikapsi tamatkuniña, aglaan ilipsi uqaqusraaquna taatnatun. Ilipsi uqagiraksragaluapsitña naku-uruakun. Atakkii kiñulliqpianjuluña ingitmiuña tamatkunakña uqqiraqtillautaungitchapsitñiñ, suungitchaluanñağma.

12 Iitchuqqutai uqqiraqtipiaqtuam savaanurut akunnapsitñi anuqsrukun, iitchuqqutitigunlu quviqnaqtuatigunlu suli sanjipluni savaatigun.

13 Qanuqhusri piviagingiññivisi atlatun ukpiqtuanuruatun nanjitaqangitñama ilipsitñik iñuuniutiksrapkun? Natqigusrimaallañniaqsitña killukuagaşrugupsitña.

14 Piñayuatni tikitqattaahñaaguqtuna ilipsitñun. Akiyauyumiñaitchuña ilipsitñi, takku pakaaqangitchuña sunik pigikkap-sitñik aglaan ilipsi, taatnatun ililgaat

sunnanñiutrirusraungitchut anayuaqamnik,
aglaan anayuaqat piraksragigaich ililgaatinj.

¹⁵ Quyyatigipiagiga ikayuutikiga supayaakun
qaisimaaqlunalu ilipsitñun. Uvvami
piqqagiliutillapiağniğupsi taatnatun, piqqagi-
raksragigipsitñaptuuq.

¹⁶ Iļisimagaluaqhusri, natmaungitchuņa ilipsitñi,
aglaan ilasri uqaqtut ilinipluņa pisaasruqtuatun
manniugitñiņniagñipluņa ilipsitñiñ kinnisipkun.

¹⁷ Ivayaqtuğniqpisi nalliatigun iñuktigun
tuyugiragakkapkun ilipsitñun?

¹⁸ Pitchuksaağiga Titus utlaquplusri, suli piqas-
riqlugu aniqatmik ilisimakkapsitñik. Titus-ņum
ivayaqtungitchaasri, takku isrummatiqagtuguk
iñuunniusriqaghunuk atiruamik.

¹⁹ Tuyuutipta isrumapkağuknağasriļu
kiuniağniplugich akitñautiņich ilisautriņņuat.
Uqaqtugut sivuğaani Agaayyutim takku
savautigikput Christ. Piqqagikkamaan, iluqaa-
gun savaağikkaptigun makitammaağiksitqugikput
ukpiqsriļiqsi.

²⁰ Anayasruutigigiga utlakkupsi
iñuuniałiqanğiññasrugilusri alğasruutigikkapkun
suli itmiļuņa niğiuginğisapsigun. Anayasruktuņa
uqavaağasrugalusri, siqñakkutiqağasrugalusri,
qiniğusri, iğliktulusri, pigiitчуakun uqau-
tikkutilusri, saņurrutilusri, qutchigiłikun
niaquqtusriļu, atausriummataiğusriļu.

²¹ Anayasruktuņasuli utlatqikkupsi, Agaayyu-
timnun atchiksillapiaqtikisrağa sivuqqapsitñi,
takku qirratiginiagitka iñugiaktuat killuqsaanik-
tuat sivuani isrummitqinñiurasruņaqatinj
uvuņanunaglaan qaayuğnaqtuamiñ, sayuņaliğmiñļu,

suli timim pisun nautaaniñ malinjuḡuti plutin.

13

Aqulliich Kiliktuutit Iłammiuḡutitlu

¹ Uvva piñatchiḡitka utlautiḡma ilipsitñun. Itqagilugu, “Kiñaunniñ iñuk pasikkutiqaqpan iñunmun ilisimariqaqtuksrauruq malḡunnik naaga piñasrunik nalupqisrunḡitchuanik ilumutuulhagun patchisim.”

² Kilianikkipsi nayuutikama tugliani, aasriñ kiligukkipsi aglaktigun nayuutingiłamni. Uqautianiksima'apsi taimmani uqautig-itqinñiaḡiga iluqañitñun killuliqiruanun sivuani: utlautitqikkuma qaḡanayaḡutiyumiñaitchut.

³ Nalupqinaḡukkiksi Christ-ḡum uqaḡuulha uvapkun. Nalupqinaḡumiñiaḡiksi umuuna, Christ-ḡum silḡiqsuqmasri sayaitchuanḡunḡitchuq, aglaan sanḡiqapiaqtuq ilipsitñi.

⁴ Kikiaktuutraukami sayaitkaluaqtuq, aglaan iñuutqiksitkaa Agaayyutim sanḡimigun. Taatnatuntuuq sayaitchaluaqtugut ilaatun, aglaan ilitchuḡipkaḡipsi iñuuniaqtilaaptiknik Agaayyutim sanḡiagun Christ-tun.

⁵ Qanuqitilaaqitchi uukuḡusri ilipsitñik iñuugaluaqmanḡaapsi ukpiqsriḡlikun. Iłsimanḡitpisiun Jesus Christ itilaḡa ilipsitñi? Qiñiḡnaqtinniaḡiksi agaayyutikuḡupsi—ukpinḡuanḡisuaḡupsi.

⁶ Aglaan uvvatuq ilitchuḡisriun agaayyutikuḡaqtillaqput.

⁷ Agaayyutigipsi savaaqaqunḡitlusri pigi-itchuamik. Qiñitlutunḡitchikput nalaunḡaniluta.

Aglaan savaagiraksragigiksi nalaunḡaruaq,
inuqtuutigaluaqmatun ilirugutunniiñ.

⁸ Takku akilliliqsungitchikput ilumutuuruuq aglaan
savalhiñaqtugut pisigiplugu ilumutuuruuq.

⁹ Quviasrugagtugut sayaitñapta
aasriiñ sanḡisi'apsi. Iniqsruutigipsi
nalaunḡasripkatqihiksraqsigun agaayyu-
tikuakipsigun.

¹⁰ Taatnaqluḡa aglakkitka tamatkua
nayuutingitñama ilipsitñi. Utlautianikkuma
suammatisrungitlusri atuqapku sanḡiqutiqaliq
Agaayyutim qaisaḡa uvaḡnun. Taavrumuuna
sanḡiqutiqaḡikun makitatqugipsi, piyaqquq-
taḡungitchipsi taavrumuuna.

¹¹ Aniqatiumaan, aqulliuplugu, uvvatuq
Agaayyutim maliguaḡlisi. Iḡuaqsruḡlugich
piqutisri kamagilugillu pitchuksaagutitka,
anḡigutilusri avatmun qiñuiññaqautilusriḡu,
Agaayyutimli piqpaksriruam uvaptiknik
qiñuiññaqaqtitchiruamlu nayuḡumagaasri.

¹² Paḡlatisritchi avatmun kunigutmik
ipqitchuakun piqpakkutilikun.

¹³ Agaayyutim iñupayaanḡiñ nayaanḡanik
tuyuḡaasri.

¹⁴ Uvvatuq iḡuaqutrisaan Atanḡuruam Jesus
Christ-ḡum, suli piqpaksriḡhan Agaayyutim, suli
piqataulhan Ipqitchuam Irrutchim nayuḡlisi.

**Ippitchuat Makpig̃aat - Agaayyutim Uqal̃hi
Inupiatun
The New Testament in Northwest Alaska Eskimo**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6